

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

3. De legitima filiis debita.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

propterea si, defuncto patre, nondum filio hæc soluta sunt; debent ei solvi, ex toto acervo hereditatis, tanquam si esset æs alienum. Vide Molinam citatum.

§. III. De legitima filii debita.

1. Diximus in superioribus filium carentem descendibus, debere legitimam ascendentibus, si forte superstitibus sint. Lege Sperellum tom. 1. dec. 31. & DD. ibidem citatos, ubi plura de legitima, &c. Iam nunc differendum, quando descendentes fruitur. Sanè his, vel hereditas tota patris debetur, dividenda per capita ex æquo inter filios; filiasque, hisque deficientibus, dividenda inter neptes: si adsint, sed per stipites, vel saltem integra legitima; nullo aggravata onere, danda iisdem eodem modo est ex bonis relictis à patre, vel matre. Deductis tamen ære alieno, & impensis pro funere; nisi si quis ex filiis propter aliquam causam ex præ allatis ab hereditate expressè depulsi fuerit. Legitima autem hodie ex iure Cæsareo l. Novissima & l. pat. de iussu testam. autem de triente, & semis. hæc nos col. 3. con. 5. (nam si in diversis Regnis alia sint iura, sunt omnino servanda) est tertia pars bonorum distribuenda æqualiter inter filios, filiasque, si ij sint quatuor, vel pauciores: at si sint quinque, vel plures, est pars dimidia; iuxta vulgare carmen:

Quatuor, aut infra dant navis iura trientem: id est, tertiam partem.

Semissem vero dant navis quinque, vel ultra: id est, partem dimidiam.

2. Quoniam verò filio non competit legitima, nisi post parentis obitum; eo enim inter vivos agente, filius quoad legitimam ius dumtaxat habet ad rem, non in re: hinc duplex oritur difficultas: Prima, An quando Pater, dum vixerat, sua bona dissipavit, seu prodigas largitiones aliis distribuit cum præiudicio legitimæ filiorum; possit nihilominus filius integram petere, quantum fuisset consecutus, si dissipatio nequaquam processisset.

Respondeo: Si mala fide pater, putà ut filio legitima decreveret, sua bona diminuit, posse: non verò, si bona fide. Ita Azor. par. 2. lib. 2. cap. 27. quæst. 9. Ratio est quia, mala existente fide, pater peccavit contra ius debitum filiis, ergo iniuriam propellere semper poterit filius: At non peccavit, si bona fide, unde ius filius non habebit contra bona sine fraude diminuta patris.

3. Difficultas secunda: Si pater vivens exposcenti filio, filiave suam legitimam integram tradidit iuxta facultates, quibus nunc fruebatur; potestne deinde filius, vel filia, extincto patre petere aliquid amplius, si forte amplificatum postea fuerit patrimonium patris?

Respondeo. Non posse docent aliqui apud Covarr. in cap. quæstio de pactis in 6 p. 3. §. 1. num. 2. quia satis est eos assequi legitimam, habita ratione eius temporis, quo illam exegerunt. Posse tamen docet communior sententia. Ita Covarr. atque apud ipsum ibid. quia legitima debetur omnino ex bonis, quæ mortis tempore parentis relinquunt.

4. Sed quid, si filia renuntiaverit futura patris successioni? Certe id in filiabus vlti venire solet, quæ cum nuptias contrahunt; pactum ineunt cum Parentibus, ut contentæ sint sua dote; & sic renuntiant cuicunque iuri, quod aliàs habent, vel habere poterunt in parentum bonis.

Respondeo: Si vi, metu, dolo inductæ; etiam cum iuramento renuntiaverint eiusmodi filia; an possint adhuc præmissa, vel non præmissa dispensatione regressum habere ad bona paterna, quando adveniunt se fuisse notabiliter deceptas, constat ex dictis sup. lib. 3. in dec. cap. 3. num. 6. 2. 1. & 2. rursus cap. 7. §. 3. num. 16. At si voluntariè sine vlla deceptione renuntiaverint, sed absque iuramento, irritam esse eiusmodi renuntiationem, iura quæ affert Azor. p. 2. lib. 2. cap. 28. quæst. 1. decernunt. Si

verò prædictæ voluntariæ renuntiationi iuramentum adiunxerint, ut nunc communiter adijungi solet, vana renuntiatio, & iuramentum servari debet: quia, ut dictum est, lib. 3. in decalog. cap. 3. §. 3. n. 11. iuramentum hominis præstitum semper observari debet, quoties sine peccato observari potest, ut certe potest in casu nostro; neque enim filia peccat, si sua dote contenta: velit reliquas parentibus cedere.

Puto nihilominus primò, filiam posse à superioribus relaxari ab hoc iuramento, etiam voluntariè facto, ut dictum à nobis est sup. lib. 3. in decalog. cap. 3. §. 5. num. 47. Puto secundò, ex dictis sup. lib. 3. in decalog. cap. 7. §. 2. & docet Azor. ibidem quæst. 1. Parentem posse remittere hoc iuramentum filia, si factum fuit in commodum ipsius Patris; quare tunc filia, sine alia iuramenti dispensatione, consequi poterit hereditatem cum fratribus. Imò licet pater in suo testamento ad aliquam hereditatis partem filiam eandem vocaverit; debet omnino à fratribus admitti, non obstante eiusdem filia renuntiatione. Covarruvias apud Azor. loc. cit. quæst. 4. Ratio est, quia illa vocatio, est tacita remissio iuramenti filia. Adverò, quod dictum est de filiabus, intelligendum est cum Covar. ibid. etiam de filiis, si forte hi, mortuo dicto, cum iuramento renuntiaverint; par enim est ratio de utroque: quicquid aliqui contra opinati sunt.

5. Dictum autem est num. 4. (Pactum ineunt cum Parentibus) iam quando pactum hoc initum est inter fratres, gratia ipsorum, non verò Patris, etiam si fuerit cum iuramento, irritum omnino est; quia turpitudinem continet, dum de Patris viventis hereditate, absque eius consensu tractatur. Quid si is Patris consensus pactum iurato aditus fuerit? valebit pactum, obligationemque non regrediendi ad bona Patris inducet, iam enim non amplius dictam turpitudinem continet. Solum advertendum: idem pactum iuratum, iam cum consensu patris, gratia fratrum initum, evanescere, si moriantur fratres superstiti Patre; quia tunc cessante sine principio iuramenti, cessaret eius obligatio.

6. An Monasterium stare obligetur huiusmodi pactum? An idem pactum pronullo habeatur, transeunte Patre ad secundas nuptias? An eadem renuntiatio de bonis paternis extendatur ad hereditatem Avunculi? & similia, vide fusè apud Doctores citatos ab Azor. loc. citato, cap. 22.

§. IV. De fratribus, & fratrique mutua obligatione quoad alimenta.

1. Vidam filio prodigo effusior, hereditate defuncti Patris, imò & viventis germani fratris ad assem exhausta luxu, atque deliciis, poscebat alimenta ab eodem suo fratre, qui expilatum à suo germano patrimonium, aliis bonis per extraordinarios labores acquisitis, fortunatè compensaverat: obligaturne frater ea fratri subministrare? Is enim, ut vita innocens est, & pius à Theologis nostris id sciscitatur, certus alioqui, nisi peccet, ea profusissimo fratri omnino velle denegare.

2. Diximus fratrem, etiam ex vna parte fratrem, si ve ex matre tantum, quo pacto vocatur Vterinus, live ex patre tantum, obligari fratribus suis, non solum extremè, vel graviter indigentibus succurrere; id enim, ut suprà capite 1. diximus commune est omnibus proximis: sed etiam ordinaria paupertate laborantibus; atque adeò frater fratribus debere convenientia, iuxta cuiusque statum, alimenta præstare, quando aliunde ea frater habere non potest. Ita Azor. loco citato cap. 40. Trull. lib. 4. in decalog. cap. 1. dub. 9. citantes iure civilia. Quod etiam in simili necessitate extenditur ad filios ex fratre, ut innui cap. 3. §. 1. n. 1.

Ratio est, quia plus virget pietas in tanta propinquitate, quam in gradu remotiore: cum igitur maior pietas virget